

อย่าเลย “จัดฟันแฟชั่น”

ทพญ. ฉัตรแก้ว บริบูรณ์ศิริรัฐสาร
งานทันตกรรม
Faculty of Medicine Siriraj Hospital
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ปัจจุบันการจัดฟันเพื่อการรักษา กลายมาเป็นแฟชั่นที่ได้รับความนิยมจากหมู่วัยรุ่นและประชาชนอย่างมาก การจัดฟันแฟชั่น โดยผู้ที่ไม่ใช่ทันตแพทย์ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ไม่มีความรู้เพียงพอในการที่จะใส่เครื่องมือจัดฟัน ทำให้เกิดผลเสียต่าง ๆ ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพในช่องปาก ตามมาภายหลัง

โดยปกติแล้วผู้ที่มีฟันเรียงตัวเป็นปกติ ไม่มีปัญหาในการใช้งานหรือมีปัญหาเรื่องความสวยงาม เมื่อมาพบทันตแพทย์เพื่อขอจัดฟัน ทันตแพทย์จะปฏิเสธที่จะจัดฟันให้เนื่องจากไม่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ ทำให้มีกลุ่มบุคคลที่เห็นช่องทางหารายได้จากความต้องการจัดฟันคนเหล่านี้ จึงมีการเปิดรับจัดฟันแฟชั่นขึ้น

การจัดฟันแฟชั่น ที่แสนจะอันตราย ผู้จัดจะใช้ลวดเส้นเล็ก ร้อยลูกบิดสีต่าง ๆ บางชนิดเคลือบสีและสารปรอทเพื่อให้สวยงาม ซึ่งลวดและลูกบิดดังกล่าวพบว่ามีสารเคมีรุนแรง ทั้ง...

- สารตะกั่ว
- สารหนู
- สารแคดเมียม

ทางหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีการประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ได้ออกประกาศห้ามผลิตและจำหน่ายลวดจัดฟันแฟชั่น โดยมีบทลงโทษผู้ฝ่าฝืน

ต่อมากระแสนิยมในเรื่องจัดฟันแฟชั่นได้เปลี่ยนไป จากการใช้ลวดเส้นเล็กร้อยลูกบิดสีต่าง ๆ หายไปจากสังคมไทย กลายเป็นการใช้เครื่องมือจัดฟันจริง หรือเลียนแบบใกล้เคียงกับเครื่องมือที่ทันตแพทย์ใช้มากขึ้น ซึ่งรูปแบบของการจัดฟันแฟชั่นที่มีการใส่เครื่องมือแบ่งเป็น 2 แบบหลักๆ คือ

1. การใส่เครื่องมือแบบติดแน่น
2. การใส่เครื่องมือถอดได้

ขั้นตอนการทำจะยุ่งยากซับซ้อนขึ้น และมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น (แต่ก็ยังอันตรายอยู่ดี) และมักจะโฆษณาชวนเชื่อ “เป็นการใช้ลวดและเครื่องมือที่ทันตแพทย์ใช้” บางแห่งเพิ่มความ

น่าเชื่อถือ โดยใช้คำว่า Lab เพื่อให้เข้าใจว่า เป็น Laboratory ที่สามารถทำฟันปลอม เครื่องมือจัดฟันให้กับทันตแพทย์ (ทั้ง ๆ ที่ไม่ใช่เลย)

การจัดฟันแพชั่นโดยใช้ลวดจัดฟันปลอม นอกจากมีจำหน่ายตามแผงลอยแล้ว ยังระบาออกไปตามตลาดนัดในต่างจังหวัด แหล่งชุมชนไม่เว้นจังหวัดเล็กจังหวัดใหญ่ มีทั้งจำหน่ายให้นำไปใส่เองหรือผู้จำหน่ายใส่ให้ในช่องปาก แต่วัยรุ่นมักจะนิยมให้ผู้จำหน่ายติดให้

อันตรายต่อสุขภาพในช่องปาก จากการจัดฟันแพชั่น ...

1. **เหงือกอักเสบเป็นแผล มีเลือดไหล เกิดแผลในช่องปาก** เนื่องจากลวดและพลาสติกอาจกดเหงือกหรือทิ่มเหงือก หรือถ้ำลวดยาวและไม่พอดี ทำให้แทงเหงือกได้
2. **สารอันตรายดูดซึมเข้าสู่ร่างกาย** เนื่องจากการใช้เครื่องมือที่ไม่ได้คุณภาพ ไม่ใช่มาตรฐานที่สามารถใช้ในช่องปากได้ เช่น เกิดสนิมหรือเคลือบปรอท ลูกบิดสีมีสารหนู สารตะกั่ว เจือปนอยู่
3. **เกิดการแพร่กระจายของโรคติดต่อ หรือการติดเชื้อ** เนื่องจากผู้ทำไม่ได้ใส่ถุงมือ ไม่มีการล้างมือด้วยน้ำยาล้างมือก่อนทำ ขั้นตอนในการทำที่สกปรกไม่มีการฆ่าเชื้อโรค อีกทั้งการที่ผู้ทำใส่ลวดให้จะต้องใช้คีม และฝีมัสดูเข้าไปในช่องปากอาจจะไม่สะอาดพอ โดยปกติเครื่องมือที่นำไปใช้ในช่องปาก ทันตแพทย์ต้องฆ่าเชื้อโรคก่อนทุกครั้ง
4. **ฟันผุ เหงือกอักเสบ** การมีลวดและลูกบิดติดในช่องปาก จะทำให้ประสิทธิภาพในการทำความสะดวกฟันลดลง เพราะเศษอาหารติดได้ง่าย
5. **ปวดฟัน ฟันเคลื่อนที่ไปจากตำแหน่งเดิม** เพราะลวดอาจดันฟัน ยิ่งผู้ทำออกแรงกระทำกับตัวฟันมาก อาจเกิดการเจ็บปวดได้
6. **เคลือบฟันบางลง ฟันผุง่ายขึ้น** บางครั้งอาจมีการกรอเอาเคลือบฟันออก (ทำให้เสียเคลือบฟันไป ซึ่งทันตแพทย์จะไม่มีกรอเอาเคลือบฟันที่ดี ๆ ออกไป) แล้วใช้กรดฟอสฟอริก (ชนิดเดียวกับที่ทันตแพทย์ใช้ในการทำฟัน) กัดฟันให้เป็นรูพรุนเล็กๆ เพื่อที่จะให้เกิดการยึดเครื่องมือ Bracket ให้ติดกับฟันได้ ซึ่งการที่เคลือบฟันถูกทำลายไปไม่สามารถสร้างขึ้นมาใหม่ได้
7. **อาจถึงแก่ชีวิตโดยไม่รู้ตัว** การใส่ลวดเส้นเล็ก ถ้าไม่แน่นหรือหลวมขยับได้จะเกิดอันตรายอย่างมาก ยิ่งใส่นอนหรือขณะรับประทานอาหาร เนื่องจากลวดมีขนาดเล็กอาจตกลงในลำคอ รวมถึงลูกบิดเล็ก ๆ ที่ติดไม่แน่นกับลวดก็อาจหลุดเข้าคอได้

**เมื่อเกิดอันตรายดังข้างต้น ควรรีบมาพบทันตแพทย์ให้เร็วที่สุด

วัยรุ่นและประชาชน อย่าเห็นแก่ความสวยงามเพียงเล็กน้อย ซึ่งการจัดฟันแพชั่น ถ้าดูใกล้ ๆ ก็ไม่เหมือนการจัดฟันที่มีลวดหรือยางจัดฟันของทันตแพทย์จัดฟัน มีแต่จะทำให้สุขภาพฟัน

และอวัยวะอื่น ๆ เสียอย่างคาดไม่ถึงตามมามากมาย ซึ่งไม่คุ้มค่ากับความสวยงามที่แลกด้วยความเจ็บปวด

โปรดใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจซื้อและใช้สินค้าเหล่านี้ รวมถึงผู้ทำที่ไม่ใช่ทันตแพทย์ต่างก็มีความผิดทางกฎหมายในการทำฟันเช่นกันค่ะ